

Головко С. Г., к.і.н., доцент,
Безпальча О. О., студентка магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК ЕЛЕМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Найбільш важливим та впливовим ресурсом держави у сучасних умовах є інформація. Сьогодні особливо актуальним є вираз прем'єр-міністра Великої Британії У. Черчилля про те, що хто володіє інформацією, той володіє світом. Впровадження новітніх інформаційних технологій на сучасному етапі посилює важливість однієї з основних складових системи національної безпеки – інформаційної безпеки, для забезпечення якої необхідний системний комплексний підхід.

Проблеми інформаційної безпеки в умовах глобальної інформатизації і розвитку Інтернету набувають стратегічного значення. Серед основних проблем інформаційної безпеки виступають інформаційна вразливість держави, використання непрямих методів впливу на перебіг політичних та економічних процесів, загроза інформаційної війни, проблема захищеності людини від інформаційної залежності. Одним з головних завдань сучасної держави є гарантування інформаційної безпеки особистості, яка характеризується захищеністю її психіки та свідомості від небезпечних інформаційних впливів (маніпулювання, дезінформації, спонукування до образ тощо) [2]. Проблема інформаційної безпеки держави знайшла своє відображення в Законах України «Про основи національної безпеки України», «Про концепцію національної програми інформатизації», «Про національну програму інформатизації», а також у Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України 26 травня 2015 року.

Сучасні війни ведуться, перш за все, в інформаційній сфері, яка випереджає і безперервно супроводжує так званий «прямий контакт» протиборчих сторін. Головне завдання інформаційних воєн полягає у маніпулюванні масами, впливі на еліту певних держав або своєї країни. Мета такої маніпуляції найчастіше полягає у внесенні ворожих, шкідливих ідей та поглядів у суспільну та індивідуальну свідомість; дезорієнтації та дезінформації мас; послабленні певних переконань; залякуванні народу образом ворога; залякуванні супротивника своєю могутністю [4, с. 181]. На стратегічному рівні ціль інформаційної війни вплинути на рішення супротивника, на його поведінку таким чином, щоб він не помітив впливу не себе. Успішна, хоча і незавершена інформаційна кампанія, проведена на стратегічному рівні, приведе до рішень супротивника (а отже і його дій), що будуть суперечити його намірам.

У більш вузькому розумінні слова «інформаційна війна» стає однією із різновидів інформаційних воєнних дій або важливою фазою безпосередньої підготовки до них. Найважливішими складовими «інформаційної війни» є: оперативна безпека, введення супротивника в оману, психологічні операції, електронна війна і вогневе знищення, які проводяться в комплексі з глибокою і всебічною розвідкою як для дезорганізації системи управління противника, так і для захисту власної системи управління в ході бойових дій.

Серед нових найбільш важливих засобів «інформаційної війни» сьогодні називають різні математичні, програмні засоби типу «вірусів» і «закладок»; засоби дистанційного зчитування та видалення інформації, що записана на магнітних носіях, генераторами електромагнітних імпульсів; засоби неконтрольованого включення у закриті інформаційні мережі та ін.

Суттєвим для інформаційної політики будь-якої держави є дотримання балансу інтересів особистості, суспільства і держави. Держава повинна забезпечувати відкритість та поінформованість суспільства про діяльність її органів і суспільних інститутів в інформаційній сфері [3, с. 61].

Україна, з огляду на її геополітичне положення, цілком може використовуватися як своєрідний полігон боротьби національних інтересів провідних країн світу. Крім того, на суто політичні моменти органічно накладаються і загальносвітові тенденції діалогу країн «першого» і «третього» світу.

Отже, інформаційна безпека є невід'ємною складовою національної безпеки. Водночас інформаційна безпека є важливим самостійним елементом національної безпеки.

Основними напрямками державної політики з питань національної безпеки України в інформаційній сфері є забезпечення інформаційного суверенітету України; вдосконалення державного регулювання розвитку інформаційної сфери шляхом створення нормативно-правових та економічних передумов для розвитку національної інформаційної інфраструктури та ресурсів, впровадження новітніх технологій у цій сфері, наповнення внутрішнього та світового інформаційного простору достовірною інформацією про Україну; вжиття комплексних заходів щодо захисту національного інформаційного простору та протидії монополізації інформаційної сфери України [1].

Література

1. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 року № 964-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.

2. Жарков Я. Небезпеки особистості в інформаційному просторі. Аналітика. Інформаційна безпека / Я. Жарков // Юстиніан. – 2007. – № 2. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua>.

3. Роговец В. Информационные войны в современном мире: причины, механизмы, последствия / В. Роговец // Персонал. – 2000. – № 5. – С. 56-69.

4. Шпилик С. Інформаційна війна, пропаганда та рг: такі схожі й такі різні / С. Шпилик // Галицький економічний вісник. – 2014. – Том 47. – № 4. – С. 178-188.

УДК 341.1/8/726 (046)

Денисенко Ю. М., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ МАЛОЛІТНІХ В УКРАЇНІ

Статус «малолітній» має особливе значення не тільки у художній та науковій літературі, а й у правовій. Виділивши зазначене коло осіб у окрему групу, законодавець, автоматично, наділив їх особливим, або, навіть специфічним обсягом прав. Зумовлено це, насамперед особливостями віку (мова йде про осіб, до досягнення ними 14-го віку), а це апріорі означає наявність специфічних проявів фізичного та психічного розвитку малолітніх.

Ратифікувавши у 1991 році Конвенцію про права дитини (1989 р.), Україна зробила вагомий внесок у сферу забезпечення прав та законних інтересів дітей, поставивши на меті виховання та створення всіх необхідних умов для фізичного, психічного, інтелектуального та, навіть, духовного розвитку підростаючого покоління, що в майбутньому стане важливим кроком для побудови сильної незалежної демократичної держави. Дане питання не повинно ігноруватися, оскільки з моменту набуття Україною незалежності, держава самостійно повинна забезпечувати належні умови для високого рівня життя всіх громадян, в тому числі й малолітніх.

Віковому розвитку малолітніх, як окремої категорії громадян, властиві такі особливості:

- намагання наслідувати повнолітніх громадян;
- недостатність життєвого досвіду для прийняття будь-яких рішень самостійно;
- прагнення охарактеризувати себе вчинками як стала індивідуальність, незалежна від інших суб'єктів суспільства;
- емоційність, відсутність стресостійкості.

Цей перелік особливостей малолітнього як суб'єкта суспільних відносин можна перераховувати безкінечно, до того ж він стосується всіх, без виключення осіб, до досягнення ними 14-го віку.